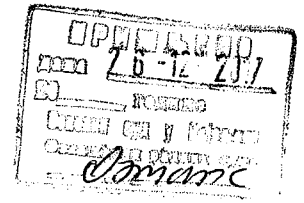

Радика А.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 П 054140 15 Рев
Бања Лука, 23.11.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија Роса Обрадовић, као предсједник вијећа, а судије Војислав Димитријевић и Горјана Поподић, као чланови вијећа, у правној ствари тужиље Милице Марковић из Бијељине коју заступа пуномоћник Предраг Јешурић, адвокат из Бијељине, против туженог „Welting“ д.о.о. Бијељина, кога заступају пуномоћници Миодраг Стојановић, Дејан Богдановић и Зоран Перић, адвокати из Бијељине, те умјешач на страни туженог Република Српска, Влада Републике Српске, коју заступа Правобранилаштво Републике Српске, сједиште замјеника у Бијељини, ради утврђивања права и укњижбе вриједност спора 100.000,00 КМ, одлучујући о ревизијама туженог и умјешача против пресуде Окружног суда Бијељина број: 80 0 П 054140 15 Гж од 18.5.2015. године, на сједници вијећа одржаној 23.11.2017. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Уважавају се ревизије туженог и умјешача и укида се пресуда Окружног суда Бијељина број: 80 0 П 054140 15 Гж од 18.5.2015. године и предмет се враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда Бијељина број 80 0 П 054140 13 П од 13.01.2015. године одбијен је тужбени захтјев тужиље којим тражи да се утврди да је закључењем Уговора о удруживању средстава за изградњу стана – пословног простора, дана 16.9.2000. године Ов. број: 9552/2000 од 19.12.2000. године, са туженим, стекла правни основ за стицање права својине на непокретности – стану означеном као к.ч. број 2795/0 Е 109, стан број: 501 на 5. спрату површине 120 м² укњижен у зк.ул.бр. 14214 к.о. Бијељина 1, односно уписан у лист непокретности РГУ Бијељина број: 6660/12 к.о. Бијељина 1 на имену туженог (у даљем тексту предметни стан), па да се тужени обавезе са тужиљом сачинити ваљану табуларну исправу – нотарски уговор за пренос права својине на предметном стану, односно, у супротном, признати и трпити да се тужилац на основу пресуде укњижи у земљишним књигама на предметном стану, те да јој накнади трошкове парничног поступка. Истом пресудом обавезана је тужила да туженом накнади трошкове поступка у укупном износу од 5.418,75 КМ, а умјешачу у износу од 2.450,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда Бијељина број: 80 0 П 054140 15 Гж од 18.5.2015. године уважена је жалба тужиље па је преиначена првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтјев па је тужени обавезан да тужиљу

накнади трошкове поступка у износу од 4.800,00 КМ. Истом пресудом тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 1.050,00 КМ.

Против другостепене пресуде ревизије су изјавили тужени и умјешач.

Тужени побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се одбије тужбени захтјев или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Умјешач је изјавио ревизију због погрешне примјене материјалног права са приједлогом тако да се одбије тужбени захтјев или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Тужиља није изјавила одговор на ревизију.

Ревизије су основане.

Предмет спора у овој парници је утврђење да је тужиља стекла правни основ за стицање својине на предметном стану.

По проведеном поступку првостепени суд је утврдио: да су тужиља и тужени 16.9.2000. године закључили Уговор о удруживању средстава ради градње предметног стана, овјерен код првостепеног суда 19.12.2000. године за цијену од 139.692,00 КМ; да је предметни стан изграђен; да је туженом плаћен износ од 148.362,15 КМ, од стране ОДП ИГМ „Дрина“ Бијељина, а на основу Уговора о цесији од 23.11.2000. године којим је Републичка дирекција за робне резерве Бања Лука, као повјерилац ОДП ИГМ „Дрина“ Бијељина, наложила истом да плати поменути износ туженом; да је тужени уписан као власник предметног стана; да је тужиља у посједу предметног стана.

На основу резултата проведеног поступка првостепени суд је одбио постављени тужбени захтјев, позивом на одредбу члана 122. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04) налазећи да тужиља није доказала да је, било она, било треће лице, извршило уплату по предметном уговору.

Другостепени суд је другачијом оцјеном доказа закључио да је обавеза тужиље из предметног уговора испуњена, сматрајући да је неспорно међу странкама да је ову обавезу у име тужиље извршила Републичка управа за робне резерве, као орган умјешача, па је позивом на одредбу члана 296. Закона о облигационим односима преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтјев.

Другостепена пресуда није правилна.

Одредбом члана 336. Закона о облигационим односима је прописано да „дужник може пребити потраживање које има према повјериоцу са оним што овај потражује од њега, ако оба потраживања гласе на новац или друге замјенљиве ствари истога рода и исте каквоће и ако су обе доспјеле“.

Имајући у виду напријед наведену законску одредбу са правом се указује ревизијом туженог, да не само да није неспорно, већ уопште није доказано да је умјешач извршио уплату купопродајне цијене у име тужиље по предметном уговору. Произвољно и необразложено је закључивање другостепеног суда да је извршење Уговора о цесији, према којем уговору је туженом исплаћен износ од 148.362,15 КМ, представља испуњење предметног уговора од стране умјешача, а у име тужиље по предметном Уговору о удруживању средстава. Осим што је предмет испуњења по Уговору о цесији и предметном Уговору о удруживању средстава идентичан новчани износ и прималац (повјерилац), није наведен нити један доказ који доводи у везу ова два уговора. Односно тужиља није доказала да је умјешач на било који начин преузео обавезу тужиље из предметног уговора о удруживању средстава. Напротив, из обавјештења туженог упућеног умјешачу од 8.12.2007. године, произилази управо супротно, јер тужени, након извршене уплате, ставља предметни стан на располагање умјешачу, а не тужиљи, из чега произилази да и тада спорна уплата није сматрана као извршење предметног уговора о удруживању средстава закљученог између парничних странака.

Надаље, одредба члана 296. став 1. Закона о облигационим односима прописује да обавезу може испунити не само дужник него и треће лице. Међутим да би се радило о овој врсти испуњења, потребно је да то треће лице, у конкретном случају умјешач, испуњава свјесно обавезу трећег лица. Вољни моменат је незаобилазан код оваквог начина испуњења и као такав увијек мора постојати, другим ријечима није могуће случајно испунити обавезу трећег лица.

У конкретном случају треба имати у виду да је у току цијелог парничног поступка управо најспорнија била чињеница да ли је умјешач закључењем поменутог уговора о цесији извршио уплату обавезе тужиље по предметном уговору. Чак ни тужиља то не потврђује у свом исказу како у овом парничном, а нарочито у току кривичног поступка који се водио пред Основним судом Бања Лука под бројем 71 0 К 012280 01 К.

Основан је ревизиони приговор да другостепени суд, иако доноси другачије чињеничне закључке, се уопште не осврће на доказе који се налазе у спису и који су као такви provedени. Тако на примјер, побијана пресуда занемарује чињеницу да су оптужена лица ослобођена пресудом Основног суда Бања Лука број: 71 0 К 012280 01 К од 12.9.2011. године у кривичном поступку који се водио поводом поменутог уговора о цесији, управо из разлога што није настала штета за умјешача, који је, према ставу кривичног суда, за уплаћени новац добио предметни стан на располагање (страна 10. поменуте кривичне пресуде). Насупрот предњем, побијана пресуда је у супротности са утврђењима суда у кривичном поступку, јер предметни стан, иако исплаћен средствима Дирекције робних резерви као органа умјешача,

треба да припане тужиљи, а нема доказа да је умјешач на овакав начин рјешава стамбено питање тужиље.

Надаље, у конкретним околностима, неопходно је одговорити на питање постављено ревизијом туженог да ли је предметни Уговор о удруживању средстава ради градње предметног стана привидан у смислу одредбе члана 66. Закона о облигационим односима, односно да само представља форму у којој би умјешач рјешао стамбено питање тужиље као народног посланика који је користио стан који представља напуштenu имовину, а да стварна воља уговорних странака није била да закључе тај Уговор. Уколико је одговор на ово питање позитиван такав уговор нема дејства међу уговорним странама у смислу цитиране законске одредбе, а што би чинило предметни тужбени захтјев неоснованим.

Неприхватљив је закључак другостепеног суда „да је постојала намјера органа Републике Српске да се тужитељици ријеша стамбено питање“, те да „у овом поступку није расправљано ко, зашто и како је одлучио о плаћању стана за тужитељицу на такав начин, ни да ли је то учињено у законитој процедури или није. Међутим, то се не тиче туженог као уговорне стране, а ни суда у овом поступку.“ Наиме, а како је већ речено раније у овој пресуди, да би се примјенила одредба члана 296. став 1. Закона о облигационим односима потребно је постојање намјере исплатиоца да испуњава обавезу тужиље, тако да није тачно да се одговор на ово питање не тиче суда у овом парничном поступку. Напротив, ради се о одлучној чињеници од које зависи примјена поменуте законске одредбе.

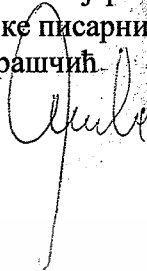
Намјера умјешача, односно Републике Српске, да рјешава стамбено питање тужиље као народног посланика може бити артикулисана искључиво доношењем појединачног правног акта (одлука или рјешење), након поступка проведеног у складу са општим актом, а на шта се основано указује ревизијом умјешача. Тако одредбом члана 59. алинеја 9. ранијег Пословником Народне Скупштине („Службени гласник Републике Српске“ број: 10/96) који се примјењивао у релевантно вријеме је прописано да Комисија за избор и именовања Народне скупштине „обавља послове у вези са обезбјеђењем станова за потребе посланика и функционера и располаже тим становима, одлучује о њиховом додјеливању на коришћење, замјени и једнократном преносу права коришћења, у складу са законом“.

Ако се свему изнесеном дода изостанак оцјене доказа које је занемарио другостепени суд, а прије свега обавјештење туженог од 8.12.2007. године којим обавјештава умјешача да му ставља на располагање предметни стан, те захтјев Републичке дирекције за робне резерве број: 02/2-320-1376/01 од 24.4.2001. године упућен туженом за поврат уплаћеног износа од 148.962,15 КМ, јасно је да је побијаном пресудом почињена повреда одредаба парничног поступка из члана 8. у вези са чланом 209. Закона о парничном поступку, на коју се указује изјављеним ревизијама, када је утврђено да је тужиља извршила своју обавезу из предметног уговора.

Из напријед наведених разлога ваљало је уважењем обје ревизије побијану пресуду укинути на основу овлашћења прописаног одредбом члана 249. став 1. у вези са чланом 209. Закона о парничном поступку, те предмет врати другостепеном суду на поновно суђење коме ће бити отклоњени недостаци на које је указано овом пресудом.

Предсједник вијећа,
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић

CIN

